

Editorial

Mitjançant aquest volum doble, que correspon als anys acadèmics 2009 i 2010, el *Butlletí XXIII-XXIV* torna a sortir a la llum com ho féu, inicialment, la Diada de Sant Jordi de l'any 1986, és a dir, fa vint-i-cinc anys. Des d'ara, procurarem que el butlletí anual torni a presentar-se cada 23 d'abril. Un quart de segle és un espai de temps que ja fa un cert respecte, i que convida a fer balanç i a repensar el futur. El fundador i primer director, l'acadèmic, historiador i arqueòleg Frederic Udina, en la seva presentació afirmava que la publicació naixia amb la voluntat de ser el portaveu de les belles arts i del patrimoni artístic i monumental de Catalunya, tal com aleshores defensava el seu president, l'escultor i gran col·leccionista Frederic Marès; enguany es commemora el vintè aniversari de la seva mort.

D'aleshores ençà no tan sols han passat molts anys, sinó que sobretot han canviat molts aspectes del món sociocultural, de les arts i del patrimoni. Una gran pluralitat de models, la conjunció de camins estètics, la multiplicació d'eines i camins d'expressió, el gran desenvolupament dels mitjans audiovisuals i llur incidència juntament amb les noves tecnologies... Però el nostre *Butlletí*, seguint l'orientació inicial, avui continua dedicant un espai notable a donar veu a la recerca sobre les arts al nostre país, comptant amb les aportacions dels acadèmics i de nombrosos estudiosos i investigadors, consagrats o novells, que contribueixen a fer realitat l'objectiu inicial. De la mateixa manera, el *Butlletí* plasma també la vida de la institució, especialment els actes de benvinguda a aquells que ingresen com a membres corresponents o d'honor –els discursos dels acadèmics de número es publiquen autònomament–, o bé els de recordança d'aquells que ens han deixat. Així mateix, s'hi sol transcriure el text de les conferències o intervencions de les sessions públiques.

Enguany entre els acadèmics desapareguts volem recordar especialment entre tots la gran pianista Alcía de Larrocha, acadèmica d'honor, ambaixadora de la nostra música arreu del món i reconeguda internacionalment, que traspasà el 2009. Sens dubte, tampoc no podem oblidar-nos del professor i museòleg Josep M. Garrut, col·lega cordial que va deixar-nos molt a la fi del 2008, i del qual hem rebut un notable llegat bibliogràfic i artístic, en haver declarat l'Acadèmia la seva hereva.

Ara bé, aquest mes d'abril del 2011 volem aprofitar especialment la Diada per agrair al nostre president, Jordi Bonet i Armengol, tota la tasca duta a terme en pro de l'Acadèmia al llarg dels dotze anys, ara que clou el seu segon i darrer mandat.

En aquesta etapa l'Acadèmia ha treballat intensament per integrar-se de manera plural i eficaç en la vida cultural catalana –donant entrada a acadèmics de molts diversos camps– i per millorar el funcionament quotidià, la seva seu i la seva imatge. En aquest sentit, i gràcies a la labor de l'acadèmic i dissenyador gràfic Enric Satué, s'ha renovat el logotip i la identitat gràfica de la institució, aplicant-hi una nova tipografia, el tipus PRADELL –premiat per l'Associació Internacional de Tipografia el 2001–, versió digitalitzada d'un alfabet punxonat per Eudald Pradell (1721-1788), que suma tradició i innovació, i que uneix l'origen setcentista de la institució amb la contemporaneïtat. Aquest mateix *Butlletí*, carta de presentació i intercanvi de l'Acadèmia, n'és un bon testimoni.

Pel que fa a la difusió, el més destacat ha estat la seva entrada a Internet gràcies al web, que conté informació de la seva història, els acadèmics, les activitats i els catàlegs dels seus fons. Sens dubte,

el web, patrocinat per l'acadèmic protector Joan Uriach, tresorer durant vora quinze anys, ha obert una nova via de divulgació, avui indispensable.

Quant a la difusió específica de les col·leccions, cal recordar una sèrie d'exposicions per presentar el fons pictòric de l'Acadèmia en diverses ciutats de l'Estat, de les quals resten sengles catàlegs, així com les diverses exposicions en què l'Acadèmia ha participat amb préstecs notables. Sens dubte, aquest fet és en bona part conseqüència de la tasca de recerca, que ha permès fer realitat la publicació de tres catàlegs dels fons del museu: *Pintura, Escultura i medalles i Dibuixos de Lluís Rigalt*, a càrrec de Francesc Fontbona i Victoria Durá (I), Pilar Vélez (II) i Victoria Durá (III), respectivament, que també poden consultar-se a Internet.

Una directriu impulsada pel president Bonet ha estat la de fer present l'Acadèmia a tot Catalunya. És per això que periòdicament ha tingut lloc la celebració de sessions en nombroses ciutats i viles del país, com també un contacte més estret amb els membres corresponents que la representen arreu. Això ha permès un coneixement i unes intervencions més eficaces en pro del patrimoni, especialment urbanístic i monumental, fent realitat la capacitat de la institució com a òrgan consultiu expert en aquests temes.

Igualment, Jordi Bonet ha participat, conjuntament amb els presidents de les altres acadèmies catalanes, en la creació el 2001 del Consell Interacadèmic de Catalunya (Decret 286/2001), eina de coordinació i alhora àmbit de reflexió i debat sobre el model acadèmic i la seva aportació al país. Paral·lelament, l'Acadèmia ha signat uns convenis de col·laboració amb la Generalitat de Catalunya i amb l'Ajuntament de Barcelona que en faciliten el funcionament.

Quant a la seva seu, bicentenària, situada al segon pis de la Casa Llotja, s'hi han fet una sèrie d'obres, sota la direcció de l'acadèmic secretari i arquitecte Leopoldo Gil Nebot, per adequar els espais de treball i de museu a les exigències del funcionament i la seguretat actuals, millorant-ne especialment les zones de biblioteca i reserva de col·leccions.

Dins de l'àmbit del museu acadèmic cal remarcar la recuperació d'un important patrimoni fins ara considerat il·localitzable, especialment tretze dibuixos de Lluís Rigalt, que han estat retornats a l'Acadèmia gràcies als antiquaris Artur Ramon Navarro i Albert Martí Palau.

Així mateix, dins de la línia de patrocini impulsada pels acadèmics protectors, s'ha dut a terme el concurs del Premi Inglada Guillot, des del 2003 a càrrec d'Antoni Vila Casas, a qui ens complau felicitar per la inauguració l'any 2009 d'un nou centre d'art a Barcelona, Can Framis, en ple cor del districte 22@, al barri del Poblenou, que aixopluga les col·leccions d'art català contemporani del fundador i organitza alhora exposicions temporals i activitats diverses.

La projecció internacional de l'Acadèmia ha estat impulsada gràcies al Primer Premi Internacional d'Esmalt Bagués Masriera (2010), patrocinat per Joan Oliveras Bagués i organitzat sota la tutela del també acadèmic i esmaltador Andreu Vilasís. D'aquesta manera, l'Acadèmia s'insereix dins del món internacional de les arts decoratives i, en concret, de les arts de l'esmalt. Una bona aollida, un centenar de participants d'una quinzena de països i la gran qualitat de les obres presentades en són bon testimoni.

En el terreny musical, dins d'aquesta etapa cal recordar la representació de l'òpera de cambra d'Antonio Caldara *Il Più Bel Nome*, amb motiu del tres-centè aniversari de la seva estrena a Barcelona, a

la mateixa Sala Gòtica de Llotja, el 2 d'agost de 1708, gràcies a l'impuls de l'Acadèmia i amb la col·laboració d'altres entitats, com la Universitat Autònoma de Barcelona o la Cambra de Comerç, així com la seva edició en CD. I també l'edició de la *Història crítica de la música catalana*, ambdós projectes sota la direcció de Francesc Bonastre.

A més, abans de cloure aquestes línies, cal fer constar una novetat recent d'aquesta etapa presidencial com ha estat el nomenament d'un vicepresident, càrrec que ha correspost a Joan Antoni Solans, arquitecte i urbanista, que s'ha incorporat a la junta directiva. Finalment, tal com ja s'anunciava en el volum anterior, el *Butlletí* ja s'ha integrat en el RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert), de manera que la seva consulta a través d'aquest portal és molt més fàcil i la seva difusió, molt més àmplia. Un objectiu, també essencial, de l'Acadèmia i un senyal de normalitat.

Etapa notablement complexa i activa, ha comportat un pas significatiu d'obertura i consolidació, tant interna com externa, de l'Acadèmia, emparant per damunt de tot la seva vinculació amb l'estudi, la defensa i la divulgació del patrimoni. En darrera instància, doncs, volem agrair al nostre president, Jordi Bonet, la seva dedicació, i felicitar-lo alhora per la labor duta a terme paral·lelament com a arquitecte director de les obres del temple de la Sagrada Família. La consagració de la basílica el 7 de novembre del 2010 i el recentíssim Premi Ciutat de Barcelona d'Arquitectura i Urbanisme –que li ha estat concedit just quan aquest butlletí entrava a la impremta, per aquest audaç i singularíssim projecte que, tal com Gaudí era ben conscient en iniciar-lo, havia de ser un objectiu de moltes generacions– ens conviden a felicitar-lo doblement. Enhorabona, president, i gràcies per la teva labor acadèmica.